

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Davidem Kryskou ve věci

žalobce: **B. S.**, narozen X
státní příslušník Srbské republiky
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Holešovice, Praha 7

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 30. 5. 2023, č. j. OAM-18482-18/ZM-2023,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný zamítl jeho žádost o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty podle § 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 240/2022 Sb. (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) z důvodu, že žalobce byl pravomocně odsouzen za spáchání

úmyslného trestného činu (přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky).

2. Žalobce namítá, že byl napadeným rozhodnutím zkrácen na právech. Žalovaný neprovedl test proporcionality zásahu do rodinného a soukromého života žalobce a jeho rodiny, nerespektoval jeho rodinný a soukromý život, nerespektoval zásadu „individuálního přístupu“ a neaplikoval judikaturu správních soudů, která hovoří v žalobcův prospěch. Podle ní se musí žalovaný zabývat hodnocením dopadu svého rozhodnutí do života cizince z hledisek uvedených v § 174a zákona o pobytu cizinců i v případech, kdy to zákon výslovně nevyžaduje. Zákonodárce typově vyhodnotil dopady některých rozhodnutí do soukromého a rodinného života jako nízké, nelze je však vyloučit. Na takové posouzení nelze bez dalšího rezignovat s ohledem na mezinárodní závazky ČR, pokud zde existují takové okolnosti, ve kterých by nepřiměřenost bylo možné spatřovat. V případě zrušení pobytového oprávnění z důvodu spáchání trestného činu judikatura stanovila kritéria, která se při posouzení přiměřenosti mají zohlednit: (i) rozsah, v jakém by byl rodinný nebo soukromý život narušen; (ii) délka pobytu cizince na území; (iii) rozsah sociálních a kulturních vazeb na území; (iv) existence nepřekonatelné překážky k rodinnému či soukromému životu v zemi původu; (v) imigrační historie cizince; (vi) povaha a závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu. Tato kritéria je třeba posoudit ve vzájemné souvislosti a porovnat zájmy jednotlivce na pobytu na území s opačnými zájmy státu. Úvaha v takovém rozsahu však v napadeném rozhodnutí chybí. V případě žalobce byly dány výjimečné okolnosti týkající se jeho osoby a jeho rodiny, které odůvodňují, aby odsouzení pro trestný čin nevedlo k zamítnutí žádosti o prodloužení zaměstnanecké karty.
3. Žalobce k tomu dále uvádí, že na území ČR žije téměř pět let a stejnou či delší dobu zde žije téměř celá jeho rodina – dcera s manželem a dvěma dětmi a nyní také manželka. Od 1. 8. 2022 je žalobce zaměstnán u společnosti GZ Media, a.s., IČO: 27380068. V zemi původu žije pouze jeho syn s rodinou a matka. Manželka žalobce, paní R. S., v ČR pobývá na základě povolení k pobytu vydaného dne 15. 5. 2023 a od 22. 5. 2023 je zaměstnána u stejné společnosti jako žalobce. Dcera žalobce, paní B. I., má v ČR povolení trvalý pobyt, stejně jako její děti I. I. a V. I., a je zaměstnána u společnosti NH Hospital a.s., IČO: 27872963. Její manžel, pan B. I., v ČR pobývá na základě povolení k pobytu vydaného dne 29. 9. 2021 a je zaměstnán u stejné společnosti jako žalobce. Žalobcově dceři byl povolen výkon odborné praxe radiologického asistenta v délce trvání 12 měsíců. Celá širší žalobcova rodina je v ČR velmi dobře integrována a začleněna do společnosti. Zpřetrhat žalobci vazbu na ČR a zde žijící rodinu by bylo nepřiměřené a neodpovídající jednorázovému porušení zákona. Délka pobytu žalobce v ČR je relativně dlouhá (od října 2018). Imigrační historie žalobce je bezproblémová. Jde-li o povahu a závažnost trestného činu, nechce své jednání bagatelizovat. Je si vědom, že řízení pod vlivem alkoholu bylo obrovskou chybou, kterou si zkomplikoval život. Odsouzení bylo ojedinělým excesem, který se nebude opakovat. Je téměř abstinent. Kritického dne jej navštívili přátelé a on konzumaci alkoholu trochu přehnal, ztratil zábrany a udělal chybu, když „sedl za volant“. Je rád, že nenastaly těžší následky v podobě škody na zdraví či majetku. Řízení pod vlivem alkoholu se čas od času „stane“ i řádným občanům ČR. Nebezpečím pro společnost ani veřejný pořádek není. Žalobce připouští, že existence nepřekonatelné překážky k rodinnému a soukromému životu v zemi původu dána není.
4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhuje její zamítnutí. Dále mimo jiné uvádí, že žalobce byl odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky, za což byl odsouzen k peněžitému trestu ve výši 25 000 Kč a trestu zákazu řízení motorových

vozidel po dobu dvou let. Trestní příkaz Okresního soudu v Trutnově ze dne 28. 4. 2021, č. j. 3 T 47/2021-86, (dále jen „trestní příkaz“) nabyl právní moci 20. 5. 2021, peněžitý trest již žalobce uhradil, od zbytku výkonu trestu zákazu řízení bylo upuštěno dne 15. 4. 2022 se zkušební dobou do 15. 10. 2023. Tím byl naplněn důvod pro zamítnutí žádosti o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty. Vzhledem k tomu, že nedošlo k zahlázení odsouzení, důvod pro zamítnutí žádosti žalobce trvá a je třeba na žalobce nahlížet jako na osobu, která není trestně zachovalá. Nebylo-li takové odsouzení zahlázeno, musí k němu žalovaný přihlížet z úřední povinnosti a žádost o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty zamítnout. K naplnění tohoto důvodu pro neprodloužení doby platnosti zaměstnanecké dojde už jen tím, že je žadatel o zaměstnaneckou kartu pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu. Zákon nedává žalovanému prostor pro uvážení. Žalobce se do stavu opilosti uvedl svým vlastním jednáním a jeho důsledky pro pobytové oprávnění měl domýšlet dříve. Zákon o pobytu cizinců neukládá v případě § 37 odst. 1 písm. a) povinnost zabývat se přiměřeností dopadu takového rozhodnutí do soukromého a rodinného života. Žalovaný je povinen brát v úvahu závazky vyplývající z mezinárodních smluv, žalobce však v průběhu správního řízení neuváděl žádný dopad do rodinného života, k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí se nedostavil, ač byl o této možnosti řádně vyrozuměn, a ani nezaslal žádné písemné vyjádření. Žalobce nevyplnil své rodinné příslušníky ani v žádosti o prodloužení zaměstnanecké karty. Ohledně rodinných poměrů neměl žalovaný k čemu se vyjadřovat. K přiměřenosti dopadu napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života však žalovaný dodává, že žalobce pobývá v ČR necelých pět let na základě zaměstnanecké karty, manželka přicestovala v květnu 2023 a pobývá na území rovněž na základě zaměstnanecké karty. Dcera žalobce, která se svým manželem pobývá v ČR šest let (jejich synové se na území narodili), není se svou rodinou na žalobci žádným způsobem závislá. Manželka žalobce má rovněž samostatné pobytové oprávnění, navíc pobývá na území jen velmi krátce. Je na ní, zda zůstane na území ČR, nebo se se žalobcem vrátí do země původu. Žalobce jako občan země původu nemá problém do ČR kdykoliv přicestovat na základě bezvízového styku. Mezi zemí původu a ČR cestuje poměrně často. V zemi původu žije jeho matka a syn se svou rodinou. Pokud se žalobce osvědčí a nedopustí se v soudem stanovené zkušební době žádné dalšího protiprávního jednání, bude moci opětovně žádat o vydání povolení k pobytu. Zásah do soukromého života tedy nemohl být důvodem pro nevydání napadeného rozhodnutí kvůli jeho nepřiměřenosti.

Splnění procesních předpokladů

5. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců), osobou k tomu oprávněnou a že splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud vycházel při přezkumu napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Soud rozhodl bez jednání, neboť žalobce s takovým postupem souhlasil a žalovaný v reakci na výzvu soudu jednání nepožadoval (srov. § 51 odst. 1 s. ř. s.).

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

6. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce pobýval na území ČR na základě zaměstnanecké karty, přičemž dne 13. 3. 2023 požádal o prodloužení doby její platnosti.

7. Součástí správního spisu je mimo jiné: (i) trestní příkaz společně s doložkou právní moci a (ii) výpisy z evidence Rejstříku trestů fyzických osob ze dne 4. 4. 2023 a ze dne 26. 5. 2023 k osobě žalobce.
8. Z trestního příkazu vyplývá, že žalobce dne 14. 3. 2021 „v obci“ Fořt v okrese Trutnov na silnici řídil osobní motorové vozidlo po předchozím požívání alkoholických nápojů, kdy si měl a mohl být vědom, že není schopen řízení automobilu bezpečně ovládat, vlivem podnapilosti a nepřizpůsobení rychlosti jízdy při projíždění levotočivé zatáčky na mokrému povrchu vozovky dostal smyk, najel na pravou krajnici a poté havaroval vpravo mimo komunikaci, kde narazil přední a boční částí automobilu do oplocení, okapového svodu a čistírny odpadních vod domu. Tím majitelům objektu způsobil škodu nejméně 50 684 Kč a škodu na vozidle způsobil ve výši nejméně 45 000 Kč. V průběhu kontroly policejní hlídkou, která se na místo nehody dostavila, se projevoval nekoordinovanými pochyby (potácel se), nejistým postojem a chůzí, zarudlýma očima a zápachem po alkoholu. Dechovými zkouškami bylo v jeho dechu naměřeno 1,90 ‰, respektive 19,97 ‰ alkoholu a na místě mu byl zadržen řidičský průkaz.
9. Žalobce byl trestním příkazem shledán vinným ze spáchání přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 a odst. 2 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, přičemž byl odsouzen k peněžitému trestu v částce 25 000 Kč a trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel na dobu dvou roků. Stejnopis trestního příkazu, který je součástí správního spisu, je opatřen doložkou právní moci, z níž vyplývá, že trestní příkaz nabyl právní moci dne 20. 5. 2021. Tyto skutečnosti vyplývají rovněž z výpisů z evidence Rejstříku trestů fyzických osob k osobě žalobce, z nichž také plyne, že peněžitý trest byl zaplacen a dne 15. 4. 2022 bylo podmíněně upuštěno od výkonu trestu zákazu řízení motorových vozidel, přičemž zkušební doba byla stanovena do 15. 10. 2023.
10. Opatřením ze dne 19. 4. 2023, č. j. OAM-18482-15/ZM-2023, žalovaný vyzval žalobce k seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí, přičemž výzva mu byla doručena dne 3. 5. 2023. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce této možnosti nevyužil.
11. Napadeným rozhodnutím žalovaný rozhodl tak, jak je uvedeno v bodě 1 tohoto rozsudku. V jeho odůvodnění mimo jiné uvedl, že byly naplněny podmínky pro neprodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty podle § 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Z výpisu z evidence Rejstříku trestů fyzických osob zjistil, že byl žalobce uznán vinným ze spáchání úmyslného trestného činu a toto odsouzení nebylo dosud zahlazeno. Žalovaný vyrozuměl žalobce o možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim, čehož žalobce nevyužil.

Posouzení žaloby

12. Soud předesílá, že „*míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod – byť i vyhovující – obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta*“ [rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78]. V souladu s tímto právním názorem postupoval zdejší soud i v projednávané věci.

13. Podle § 44a odst. 11 věty první zákona o pobytu cizinců ministerstvo vnitra platnost zaměstnanecké karty neprodlouží mimo jiné tehdy, je-li důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti zaměstnanecké karty (§ 46e).
14. Podle § 46e odst. 1 zákona o pobytu cizinců zruší ministerstvo vnitra platnost zaměstnanecké karty mimo jiné z důvodů uvedených v § 37.
15. Podle § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců zruší ministerstvo vnitra platnost víza k pobytu nad 90 dnů, jestliže cizinec byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.
16. Podle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.; dále jen „Úmluva“) má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.
17. Žalobce svými žalobními námitkami brojí proti tomu, že žalovaný neposoudil přiměřenost napadeného rozhodnutí vzhledem k soukromému a rodinnému životu žalobce tak, jak vyplývá z judikatury správních soudů.
18. Stran námítky absence odůvodnění přiměřenosti soud uvádí, že totožnou námitkou se zabýval NSS v rozsudku ze dne 23. 3. 2017, č. j. 10 Azs 249/2016-47, v němž uvedl: *„Ustanovení § 35 odst. 3 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců taktéž neposkytují správnímu orgánu možnost [...] zvažovat různé aspekty spáchaného úmyslného trestného činu, jakými jsou jeho závažnost a povaha, či rozlišovat mezi úmyslnými trestnými činy, které jsou důvodem pro zrušení dlouhodobého pobytu, a které nikoliv. Citované právní normy stanoví správnímu orgánu jednoznačně povinnost rozhodnout určitým způsobem za předpokladu splnění podmínek uvedených v zákoně [...]. Na uvedený závěr nemá vliv ani výslovná úprava § 174a zákona o pobytu cizinců, účinná od 1. 1. 2011. Povinnost posoudit přiměřenost dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince nelze vztahovat na všechna rozhodnutí podle zákona o pobytu cizinců, jak se nesprávně domnívá stěžovatel [...]. Správní orgán má naopak posuzovat přiměřenost jen těch rozhodnutí, u nichž to zákon o pobytu cizinců výslovně stanoví (např. dle § 19 odst. 1, § 37 odst. 2, § 46a odst. 2 zákona o pobytu cizinců a dalších). Zákon o pobytu cizinců v § 174a obsahuje demonstrativní výčet kritérií, ke kterým správní orgány přihlédnou při posuzování přiměřenosti. Ustanovení § 37 odst. 1 správním orgánům neukládá povinnost posuzovat přiměřenost dopadů do rodinného a soukromého života.“* Tyto závěry však neplatí bezvýjimečně.
19. Zdejší soud si je vědom té části judikatury, podle níž je třeba zkoumat přiměřenost rozhodnutí z hlediska hodnocení dopadů na práva podle čl. 8 Úmluvy i v těch řízeních, pro která to zákon o pobytu cizinců výslovně nestanoví. V projednávané věci však není aplikace tohoto pravidla vůbec namístě. Z rozsudku NSS ze dne 13. 12. 2018, č. j. 7 Azs 360/2018-39, totiž plyne, že *„za určitých podmínek je namístě přistoupit k posouzení dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života, i pokud to zákon o pobytu cizinců výslovně nevyžaduje, a to zejména tehdy, **namítá-li cizinec nepřiměřenost dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života ve správním řízení**“* (zvýraznění doplněno zdejším soudem). Z citované mezinárodní smlouvy vyplývá povinnost posoudit možný dopad do práva jednotlivce, jestliže hájitelným způsobem tvrdí, že existují důvody se domnívat, že toto právo bude porušeno [srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 26. 3. 1987, *Leander proti Švédsku*,

stížnost č. 9248/81, bod 77 písm. a)]. Žalovaný tak má povinnost zabývat se přiměřeností zásahu svého rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince i v těch případech, kdy to zákon sice výslovně nepředpokládá, ale cizinec v tomto směru vznesl konkrétní námitku (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 12. 2019, č. j. 10 Azs 262/2019-31). Tak tomu však v projednávané věci nebylo.

20. Žalobce se neseznámil s podklady napadeného rozhodnutí a ani se jinak v průběhu předcházejícího řízení k rodinnému životu na území ČR nevyjádřil. Žalovaný má pravdu rovněž v tom smyslu, že v žádosti o prodloužení zaměstnanecké karty žalobce žádné rodinné příslušníky nevyplnil. S námitkou zásahu do rodinného života přichází až v žalobě.
21. Žalovaný tak neměl povinnost zabývat se přiměřeností dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce a v tomto ohledu není možné považovat napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné.
22. Jde-li o věcné námitky žalobce týkající nepřiměřenosti napadeného rozhodnutí z důvodu jeho rodinného života na území ČR, je třeba předně zdůraznit, že v případě neprodloužení zaměstnanecké karty z důvodu spáchání úmyslného trestného činu [§ 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců] provedl obecný test přiměřenosti již zákonodárce, neboť na rozdíl například od důvodů uvedených v § 37 odst. 2 téhož zákona nepodmínil aplikaci § 37 odst. 1 posouzením přiměřenosti (srov. též § 174a odst. 3 zákona o pobytu cizinců). V běžných případech a v obecné rovině lze totiž předpokládat, že spáchání úmyslného trestného činu bude převažovat nad zájmem cizince na nenarušení jeho soukromého a rodinného života. Takový přístup zákonodárce není ojedinělý a týká se řady ustanovení zákona o pobytu cizinců. Pro tyto případy NSS dovodil, že i přes absenci výslovného zákonného požadavku jsou správní orgány povinny s ohledem na mezinárodní závazky vyplývající z čl. 8 Úmluvy výjimečně posoudit přiměřenost zásahu do rodinného a soukromého života cizince, avšak k potenciální aktivaci uvedeného článku musí cizinec ve správním řízení vznést konkrétní námitku nepřiměřenosti zásahu do soukromého či rodinného života. Teprve pak se správní orgán s touto námitkou musí vypořádat (srov. např. rozsudek NSS ze dne 12. 12. 2019, č. j. 10 Azs 310/2019-32, a judikaturu tam citovanou). V řízení o žádosti o prodloužení zaměstnanecké karty leží primární povinnost jednat aktivně na žadateli, nikoliv na správním orgánu (k tomu srov. např. rozsudky NSS ze dne 15. 5. 2019, č. j. 8 Azs 249/2018-57; ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 Azs 12/2015-38; ze dne 4. 11. 2015, č. j. 3 Azs 162/2015-43; ze dne 3. 3. 2016, č. j. 10 Azs 95/2015-36; ze dne 29. 8. 2016, č. j. 7 Azs 99/2016-36; nebo ze dne 15. 11. 2017, č. j. 8 Azs 111/2017-36). To platí i pro posouzení dopadů do soukromého a rodinného života (srov. např. rozsudek NSS ze dne 14. 3. 2019, č. j. 1 Azs 367/2018-34). Je to totiž právě žadatel, kdo může rodinnou situaci nejlépe osvětlit.
23. Jde-li o dílčí námitku, že žalovaný měl posoudit povahu a závažnost trestného činu spáchaného žalobcem, uvádí zdejší soud, že z rozsudku NSS ze dne 13. 2. 2020, č. j. 7 Azs 192/2019-28, vyplývá, že závěry, které učinil ve vztahu k § 56 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců (požadavek na posouzení intenzity zásahu do života žadatele a na posouzení závažnosti spáchaného trestného činu z hlediska společenské nebezpečnosti), nejsou aplikovatelné v případě § 37 odst. 1 písm. a) téhož zákona, neboť toto ustanovení „správnímu orgánu nedává prostor pro vlastní úvahu o různých aspektech spáchaného úmyslného trestného činu“. Ke shodnému závěru, tedy že v případě aplikace § 37 odst. 1 písm. a) nehraje žádnou roli povaha ani typová či konkrétní závažnost úmyslného trestného činu, dospěl NSS také např. v rozsudku ze dne 24. 9. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015-47.

24. Již výše také soud připomněl, že v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. při přezkumu napadeného rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného. Zásadně platí, že v soudním řízení může žalobce doplnit jen takové důkazy, které nemohl bez vlastní viny uplatnit v předcházejícím správním řízení (srov. Komentář k § 77 In: Kühn, Z. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, dostupné v Systému ASPI). Jestliže tak žalobce v předcházejícím řízení námitku nepřiměřenosti neprodloužení zaměstnanecké karty vzhledem k jeho rodinnému životu, popřípadě alespoň tvrzení o jeho existenci, neuplatnil v předcházejícím řízení, ale učinil tak až v žalobě, brání § 75 odst. 1 s. ř. s., aby se jí soud věcně zabýval.
25. NSS nicméně v rozsudku ze dne 21. 3. 2006, č. j. 2 Azs 75/2005-75, dospěl k závěru, že soud je i při aplikaci kogentních norem procesního práva vázán čl. 10 Ústavy České republiky (č. 1/1993 Sb.). Nesmí proto použít vnitrostátní procesní normu, pokud by její aplikace nutně a nevyhnutelně vedla k porušení zákazu vyhostit cizince do země, kde by byl vystaven hrozbě mučení či nelidského a ponižujícího zacházení či trestu, jenž vyplývá z čl. 3 Úmluvy. Obdobný závěr by pak platil pro případy extrateritoriálních účinků čl. 8 Úmluvy, u kterých jde o otázku, „do jaké míry je cizinci znemožněn jeho rodinný, případně soukromý život v jeho zemi původu a do jaké míry je přijímající stát právě z tohoto důvodu povinen umožnit mu přenést si svůj rodinný, resp. soukromý život na jeho území“ (rozsudek NSS ze dne 10. 9. 2009, č. j. 9 As 95/2008-45, č. 1955/2009 Sb. NSS). Pokud by proto striktní aplikace § 75 s. ř. s. vedla nevyhnutelně k tomu, že by žalobce byl nucen opustit území ČR v rozporu s čl. 8 Úmluvy (a ve vztahu k tomu by uplatnil hájitelné, tj. přípustitelné, žalobní námitky), musel by soud od této procesní normy odhlédnout a přihlédnout k tvrzením a důkazům predestřeným žalobcem až v řízení před soudem, jakkoliv se jedná o postup zcela výjimečný.
26. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva však vyplývá, že podmínky pro použití tzv. extrateritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné a mnohdy nestačí ani to, že cizinec v daném státě delší dobu žije a má tam rodinný nebo soukromý život (srov. např. rozsudek ze dne 6. 2. 2001, *Bensaid proti Spojenému království*, stížnost č. 44599/98; srov. také např. rozsudky NSS ze dne 13. 2. 2019, č. j. 5 Azs 276/2016-48, či ze dne 10. 7. 2018, č. j. 1 Azs 205/2018-25). Kromě toho pro případy zbavení oprávnění k pobytu či vyhoštění cizích státních příslušníků zahrnuje čl. 8 Úmluvy zpravidla pouze jádro (hlavní část) rodiny žijící skutečným rodinným životem (srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 9. 10. 2003, *Slivenko proti Lotyšsku*, stížnost č. 48321/99, bod 94). Pojem rodinného života není Úmluvou definován, je však vykládán poměrně extenzivně (srov. např. rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65). Vztahem zakládajícím rodinný život je především vztah manželů v zákonném a skutečném manželství, přičemž důraz je kladen na fungující (nikoliv pouze formální) rodinné vztahy [srov. např. *K. proti Spojenému království*, rozhodnutí Evropské komise pro lidská práva ze dne 15. 10. 1986, stížnost č. 11468/85]. Fungující reálné vztahy mezi rodiči a jejich dětmi do kategorie rodinného života spadají taktéž. Žalobce sice tvrdí a předkládá důkazy o tom, že na území žije jeho manželka a dcera s vnoučaty, že manželka, dcera a zeť pracují, bližší informace o svém rodinném životě, fungování rodinných vztahů a hrožících důsledcích pro fungování rodiny v případě jeho vycestování však neuvádí ani v řízení před soudem. Soud proto neshledal, že by se jednalo o tak výjimečný případ, který by odůvodňoval to, aby soud přihlédl k tvrzením a důkazům predestřeným žalobcem až v řízení před soudem.
27. Ačkoliv tak soud činí nad rámec nezbytného odůvodnění, pro úplnost uvádí, že žalobce by nemohl být se žalobou proti rozhodnutí o neprodloužení doby platnosti zaměstnanecké

karty úspěšný pouze z důvodu existence rodinného života na území ČR existujícího v takové podobě, že by hrozilo porušení čl. 8 Úmluvy. Z hlediska Úmluvy totiž postačuje, pokud má žalobce na vnitrostátní úrovni dostupné právní prostředky, jimiž lze dosáhnout ochrany práv a svobod v Úmluvě zakotvených, a to bez ohledu na jejich formu (srov. např. rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ze dne 4. 5. 2000, *Rotaru proti Rumunsku*, stížnost č. 28341/95, bod 67, a ze dne 17. 10. 2013, *Budrevich proti České republice*, stížnost č. 65303/10, bod 101). Žalobci přitom svědčí k ochraně jeho základního práva jiný právní prostředek.

28. Situaci žalobce lze totiž adekvátně řešit prostřednictvím víza za účelem strpění podle § 33 zákona o pobytu cizinců. Zachování zaměstnanecké karty tudíž není jediným prostředkem, kterým by bylo možné zachovat právo žalobce na rodinný a soukromý život. Vzhledem ke zjevnému nesplnění zákonných podmínek pro zachování zaměstnanecké karty [§ 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců] je plně postačující, pokud k zachování žalobcových základních práv účinně slouží jiný (byť nižší) pobytový titul, zejména vízum za účelem strpění. Článek 8 ani jiné ustanovení Úmluvy nezaručuje právo na udělení konkrétního typu povolení k pobytu, pokud řešení nabízené vnitrostátními orgány umožňuje dotčenému jednotlivci bez překážek vykonávat jeho právo na respektování soukromého a rodinného života (srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 13. 10. 2016, *B.A.C. proti Řecku*, stížnost č. 11981/15, bod 35).
29. V rozsudku č. j. 6 Azs 163/2015-47 NSS poukázal také na to, že „*povolení k dlouhodobému pobytu [kterým je i zaměstnanecká karta] je omezeno dobou, na kterou bylo vydáno, a uplynutím této doby pozbývá samozřejmě platnosti; nelze pak logicky hovořit o ochraně nějakých nabytých práv nebo oprávněných zájmů, neboť jejich trvání bylo časově podmíněno. To neznamena, že by byla vyloučena aplikace ústavního principu přiměřenosti zásahů do ústavně garantovaných základních práv nebo svobod, např. do práva na respektování soukromého a rodinného života podle čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, resp. čl. 8 [Úmluvy], případně do jiných základních práv. Těžko však hovořit o základním právu v souvislosti s neprodloužením povolení k dlouhodobému pobytu; s tím musí každý cizinec počítat. Je-li následně – v důsledku povinnosti opustit území státu – ve hře obrožení nějakých základních práv (např. práva na život, práva nebýt podroben mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, nebo koneckonců i práva na respektování soukromého a rodinného života), slouží k jejich ochraně jiné právní prostředky (poskytnutí mezinárodní ochrany, jiné pobytové tituly, např. za účelem strpění pobytu pro existenci překážek vycestování atp.)“ (zdůraznění doplněno). V rozsudku ze dne 8. 8. 2022, č. j. 4 Azs 138/2022-46, který se týkal neprodloužení zaměstnanecké karty, NSS zdůraznil, že pokud cizinec prokazatelně nesplňuje účel pobytu, nemůže spoléhat na institut soukromého a rodinného života. Navázal tak na svůj rozsudek ze dne 27. 3. 2020, č. j. 5 Azs 320/2019-38, podle kterého je vždy „*nutno posuzovat okolnosti konkrétního případu, zde především účel pobytového oprávnění. Pokud stěžovatelka v daném případě prokazatelně nesplňuje účel pobytu, nemůže spoléhat na institut soukromého a rodinného života. V daném případě stěžovatelka účel pobytu neplnila, prodloužení jejího pobytového oprávnění pouze z důvodů soukromého a rodinného života by vedlo ke zcela absurdnímu důsledku. Zákonné podmínky pro prodloužení pobytového oprávnění založené na účelu pobytu – výkonu podnikatelské činnosti – by byly zcela liché, resp. k prodloužení pobytového oprávnění by postačovalo bez dalšího zohlednění soukromého a rodinného života; takový postup zákon zcela jistě neumožňuje a ani nezamýšlí*“. Obdobně v rozsudku ze dne 17. 8. 2022, č. j. 10 Azs 348/2020-33, NSS zdůraznil, že je třeba respektovat „*i znění a smysl zákona, který stanoví pro získání pobytových oprávnění určité podmínky. NSS proto současně ve své judikatuře dodává, že udělení pobytového oprávnění (tím více trvalého pobytu, který představuje pobytové**

oprávnění nejvyšší) v situaci, kdy žadatel nesplňuje základní podmínky stanovené zákonem o pobytu cizinců, nelze odůvodnit pouhým odkazem na ochranu jeho soukromého a rodinného života“.

30. NSS dále v rozsudku ze dne 8. 11. 2022, č. j. 7 Azs 269/2022-27, zdůraznil, že *„ani rozhodnutí o ukončení přechodného pobytu, ani udělení výjezdního příkazu není přímým zásahem do práv stěžovatelky a její nezletilé dcery, neboť nevede k nucenému vycestování z území ČR. Napadené rozhodnutí sice ukončilo dosavadní pobytové oprávnění stěžovatelky, nicméně z něj lze dovodit, že tento ‚výsledek‘ není definitivní.“* Dodal, že *„[u]končení přechodného pobytu a stanovení lhůty k vycestování vede k tomu, že cizinci je stanovena určitá doba, po kterou je na daném území ‚tolerován‘ (obdobně působí i samotný výjezdní příkaz). Jakkoliv má vydání výjezdního příkazu vést primárně k přípravě na vycestování cizince z území ČR, nemůže-li cizinec vycestovat, má právo v době platnosti výjezdního příkazu požádat o povolení k přechodnému pobytu, mj. o vízum za účelem strpění pobytu podle § 33 zákona o pobytu cizinců.“*
31. Takové řešení má k dispozici bezesporu i žalobce po neprodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty, neboť ani z napadeného rozhodnutí nevyplývá jeho nucené vycestování, přičemž obdobně jako v citované věci by podle soudu bylo nelogické, pokud by žalobci nemohla být pro zásah do rodinného a soukromého života zamítnuta žádost o prodloužení zaměstnanecké karty, přestože se dopustil úmyslného trestného činu, s čímž zákon spojuje bez dalšího zamítnutí žádosti, lze-li rodinný a soukromý život dostatečně zabezpečit prostřednictvím jiného institutu. Takovým postupem nemůže dojít k porušení čl. 8 Úmluvy, neboť jak již soud výše zdůraznil, ten nedává cizinci právo na konkrétní typ pobytového oprávnění. Neprodloužením zaměstnanecké karty sice dochází k neudělení pobytového statusu, jeho důsledkem však není vystavení nepřekonatelné bariéry mezi žalobcem a jeho rodinou. To platí tím spíše, jestliže mezi ČR a zemí původu žalobce platí bezvízový styk a jestliže do uplynutí zkušební doby žalobci v okamžiku vydání napadeného rozhodnutí zbývalo necelých pět měsíců.
32. Obdobně k této otázce přistoupil zdejší soud také například v rozsudcích ze dne 24. 4. 2023, č. j. 54 A 5/2023-41, ze dne 25. 4. 2023, č. j. 43 A 106/2022-24, ze dne 18. 5. 2023, č. j. 54 A 13/2023-25, nebo ze dne 9. 8. 2023, č. j. 54 A 40/2023-40, na které soud odkazuje. Nelze tedy říci, že judikatura správních soudů hovoří ve prospěch žalobce. Lze dodat, že vízum za účelem strpění jako dostatečně účinný prostředek k ochraně základních práv cizince shledal NSS i v případě možného porušení závazku *non-refoulement*, který vyplývá mimo jiné z čl. 2 a 3 Úmluvy (srov. např. rozsudek ze dne 18. 11. 2022, č. j. 3 Azs 235/2022-27). Tím spíše pak je třeba jej považovat za dostatečný prostředek k ochraně práva na rodinný a soukromý život, které není absolutní.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

33. Ze shora uvedených důvodů žalobce se svými námitkami neuspěl. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
34. Soud neprovedl důkazy navrhané žalobcem, a to pro jejich nadbytečnost, neboť se vztahují ke skutečnostem, které nejsou vzhledem k výše uvedeným úvahám v projednávané věci rozhodné, a jejich provedení by nemohlo ničeho na výše uvedených závěrech soudu změnit.
35. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení

úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na jeho běžnou činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 31. srpna 2023

JUDr. David Kryška, v. r.
samosoudce